

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

V. Peccati venia non datur, nisi correcto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

sunt enim variæ causæ & casus, quibus injuste detenta restituendi hæcenus stabilita necessitas aliena detinentem aut damnificantem non urget: Primò quidem, si damnnum sine culpa Theologica sit datum, juxta dicta *Tit. 36. à n. 33.* Secundò, si debitor vel simpliciter non habeat, unde restituat, vel satisfaciat, *arg. Reg. Impossibilem 185. ff. & Reg. Nemo 6. in 6.* aut id facere nequeat sine damno multò graviori in vita, fama &c. sibi suisve inferendo, *can. Si res 14. q. 6. Sylvester V. Restitutio 5. q. 3. Navarrus cap. cit. n. 57. & Laiman trakt. cit. cap. 12. n. 1.* Tertio, si restitutionis dilatio in magnum bonum domini cederet; quòd is pecuniã aliãve re sibi reddidã in suam perniciem sit abusus. Quarto, si res solummodo materialiter injuste detenta interierit; cum, eam solum extantem restituendi obligationem dari, jam sit dictum. Quintò, si debitor cedat bonis, excusatur, donec venerit ad fortunam pinguiorem, *l. Cum & filius 7. C. Qui bonis ced. poss.* Sextò, si restitutio ab eo, cui facienda est, voluntariè & gratuito remittatur, *arg. l. In re mandata 21. C. Mandati.* Septimò, si bona incerta ex delicto vel beneficii fructus malè percepti, aliquã tantum parte piis causis applicatã, à Papa per Bullam Cruciatã aliòve modò condonentur &c. de quibus Azor *p. 3. Instit. lib. 4. cap. 39.* Lessius *lib. 2. de J. & J. cap. 16. à n. 1.* Laiman *cap. 12. cit. à n. 1.* & Busenbaum *Lib. 3. Medull. trakt. 5. cap. 2. art. 3.*

REGVLA V.

Peccati Venia non datur, nisi correcto.

SUMMARIUM.

1. Regula verborum acceptio,
2. Illiusque sensus & ratio,

3. Eriam in Veniali peccato procedens.
4. Verè non penitenti absolutio non confertur.

Peccati nomine etiam hæc Regulã intelligitur culpæ Actualis eaque promeritæ pœnæ æternæ reatus. Veniã autem ejus remissio: & Correctionis nomine, non punitio seu castigatio: sed Pœnitentia, hoc est, cordis contritio perfecta, vel attritio cum Sacramentali confessione & absolutione, vel alterius Sacramenti, contritum, ut loquuntur, ex attrito facientis perceptione conjuncta, denotatur, ut ad hæc Reg. notant Barbosa *n. 2.* Strein. *n. 1.* & Nidus *à n. 1.* Unde

Perpicuus omnino & à proximè explicatæ non alienus præsentis Regulæ sensus est, *Peccatum Actuale quoad reatum culpæ & pœnæ æternæ à Deo non remittitur: nisi de eo commisso agatur penitentia, hoc est, eliciatur Contritio perfecta vel cum Attritione Sacramentalis absolutio vel alterius Sacramenti, ex attrito contritum facientis, perceptio fuerit conjuncta;* neque enim ad consequendam peccati remissionem & sanctificantem gratiam recuperandam sufficit, quod alia quantumcunque Deo grata pia opera peragantur. Pœnitentiam autem ad veniã consecutionem requirendi ratio fuit; quòd omnino conveniens sit; ut, qui peccatum actuale committendò propriã suã voluntate à Deo summo & infinito bono fuit averfus, absque omni propriæ voluntatis motione & ad Deum conversione gratiam ab eo non recuperet, S. Thomas *3. p. q. 86. art. 2.*

Ratio hæc, licet non procedat in peccato Originali: & hoc si, quod in adultis rarò eveniet, cum actuali conjunctum non sit, solã Baptismi susceptione remittatur, *can. Firmissime 3. can. Ex quo 6. Sc. dist. 4.*

SUMMARIUM.

1. *Impossibile aliquid vel de Facto vel de Jure,*
2. *Vel Moraliter tantum esse potest.*
3. *Sensus & ratio Regule,*
4. *Et huic objecta difficultates.*
5. *Impossibilia conditio aliquando rejiciuntur,*
6. *Et dispositio ad casus possibiles referuntur.*
7. *Difficultas non impedit obligationem.*

Impossibile alicui generatim dicitur **I.** omne id, quod præstari ab eo non potest. Cujus ad hanc Regulam à Glossa recensitæ species complures à Barbosa *hic n. 2.* & Interpp. aliis ad duas reducuntur: & quædam de Facto, alia de Jure impossibilia dicuntur. De Facto impossibile est, quod, personæ facultatibus, loci, temporis aliisque circumstantiis consideratis, secundum ordinarium Dei concursum ab eo fieri non potest: sicut cuivis homini est suscitare mortuum, oculum erutum cæco restituere, digitum tangere cælum, lunæ cornua detrahere &c. §. *Impossibilis 11. Instir. de Inutil. Stipul.* De Jure autem tale est, quod, licet, circumstantiis illis attentis, absolute queat, honestè tamen, ob Naturalis, Divinæ, aut humanæ legis vel legitimi Magistratûs prohibitionem, fieri non potest, *c. fin. de Pactis & can. Faciat 15.* junctâ Glossâ *V. Non potest. 22. q. 2.*

Addunt aliqui speciem tertiam impossibilem Moraliter, & talia dicunt, quæ de Facto quidem & de Jure etiam, at non nisi cum ingenti difficultate, magnò damno, periculo &c. fieri possunt, *l. Nepos 125. ff. de V. S. Menoch. de Arbitr. casu 237. n. 24.* Sed, licet id non male, minus tamen propriè & appositè; propriè enim & in proposito Regulæ sensu impossibilia

B b b

ca tan.

dist. 4. de Consec. Palao tract. 19. disp. 1. p. 7. n. 4. afficit tamen peccatum Veniale; cum enim hoc inordinata aliqua mentis ad bonum creatum conversio, & à lege Dei aversio quædam sit, licet sine contritione perfecta & Sacramento, non tamen sine omni pœnitentia saltem virtuali in hac vita remittitur, *cit. Doctor Angelicus q. 87. art. 1.* & aliis relatis Laiman *Lib. 5. tract. 6. cap. 4. num. 12.* & Palao *Tract. 23. disp. unic. p. 2. n. 5.*

Hanc quidem Pœnitentiæ necessitatem aliqui in dubium vocant propter *can. fin. dist. 4. & c. Quidam 5. de Penit. & remiss.* quorum locorum priori Gregorius M. eos, qui in Quadragesima diebus Dominicis vescuntur carnibus & ad medias usque noctes comessantur, genio suo relinquendos ait; *Ne forte peiores existant:* posteriori Alexander III. illos etiam, qui à peccatis se abstinere non posse, diserte asserunt, ad pœnitentiam admittendos, rescripsit. Sed textus isti necessitatem illam dubiam minimè reddunt; quia priori sermo non est de remissione culpæ & pœnæ æternæ, sed solummodo temporalis: quâ non inflicta subditorum non respicientium & correctorum peccata majoris mali vitandi causâ quandoque tolerantur, *can. Schisma 24. q. 1.* Glossa *in can. est.* & Strein. *hic. n. 5.* Posteriori verò, à peccatis se non posse abstinere, asserentes, ad peccatorum quidem suorû confessionem admittuntur; ut salutaribus consiliis & admonitionibus ad veram pœnitentiâ perducantur: absolutionem tamen Sacramentalem & peccatorum veniam, nisi vitæ emendationem serio promittant, non consequuntur, Barbosa *in c. Quod quidam est. n. 5.* & Strein. *hic. n. 5. object. 3.*

REGULA VI.

Nemo potest ad impossibile obligari.